

Opetuksen tuelle annettu kommentti tenttikäytänteiden muuttamisesta Oulun yliopistossa

Edellisessä opetussuunnitelmauudistuksessa yhtenä keskeisenä tavoitteena oli arviointimenetelmien monipuolistaminen. Mielestämme tämä on edelleen tärkeä ja keskeinen pedagoginen kehittämiskohde yliopistossamme. Toisaalta tämä avaus kannustaa kehittämiseen, mutta jäimme pohtimaan, onko tämä oikea tapa kehittää arviointimenetelmiä. Kysymys oikeastaan kuuluukin, onko opetussuunnitelmauudistuksen tavoittelemat monipuoliset arviointimenetelmät jo siinä määrin arkipäivää, että kaikissa tiedekunnissa ollaan valmiita tenttiaikojen supistamiseen tai tenteistä kokonaan luopumiseen.

Keväällä 2016 järjestettiin tenttikysely, jossa kartoitettiin opiskelijoiden näkökulmia erilaisista arviointimenetelmistä sekä tenttikäytänteistä. Kyselyyn vastasi 478 opiskelijaa. Kyselyssä ulkomuistitenttiä paremmat arviot saivat mm. erilaiset harjoitus- ja projektityöt, ryhmätyöt, esseet, jatkuva arviointi sekä materiaalitentit. Kyselyn perusteella suosituin tentin kesto-aika oli 3 tuntia ja seuraavaksi suosituin kesto-aika oli 2 tuntia. Opiskelijat arvioivat parhaaksi tenttimisajaksi 12-16 välille sijoittuvan tenttimisajan. Laitamme nämä kyselyn tulokset vielä kommenttimme liitteeksi. Tuloksiin olisi hyvä palata tenttikäytänteiden kehittämisen ja opetussuunnitelmauudistuksen arvioinnin yhteydessä.

Opintosuoritusten arviointi sekä erityisesti tenttikäytänteet ovat puhututtaneet todella paljon opiskelijoita, joten kysyimme opiskelijoilta kommentteja ja ajatuksia aiheeseen liittyen. Saimme useita viestejä ja kommentteja, joista nostamme tähän muutamia. Erityisesti opiskelijat vaikuttavat olevan huolissaan kahden tunnin tenttiajasta. Vaikka osa opiskelijoista suhtautuukin positiivisesti siihen, että muutos tukisi arviointitapojen monipuolistamista, suurin osa meille kommentteja antaneista opiskelijoista kokee, että kahden tunnin tentit eivät olisi tarkoituksenmukaisia. Kurssilla, joilla pääasiainen arviointitapa on yliopistotentti, kysymysten tulee olla sellaisia, että ne mittaavat osaamista kaikilla kurssin sisältöalueilla. Toisin sanoen, opiskelijat eivät halua päästä liian helpolla, vaan olipa arviointimenetelmä mikä tahansa, he haluavat, että se todella mittaa osaamistavoitteiden toteutumista yhdenvertaisella tavalla.

Meille tulleissa kommentteissa myös painotettiin sitä, että opiskelijat kokevat tentit eri tavoilla ja osa heistä tarvitsee pidemmän ajan suoriutuakseen tenteistä kunnialla. Opiskelijat haluavat tehdä tentit huolella ilman kiireen tuntua.

Erityisesti humanististen alojen opiskelijat haluavat muistuttaa, että heidän tenttivastaustensa tulee olla laajoja ja pohtivia, ja ne vaativat huolellista suunnittelua, ajattelua ja jäsentelyä. Matemaattisten aineiden opiskelijat puolestaan kokevat tarvitsevansa kahta tuntia pidemmän tenttiajan suoriutuakseen vaativista tenttikysymyksistä, joihin liittyy usein hidasta matemaattista johtamista. Aikaa tulee olla tarpeeksi myös tehtävien huolelliseen tarkistamiseen. Toisaalta yhtenä vaihtoehtoisena menetelmänä matemaattisten kurssien arviointiin tarjottiin kurssien aikana suoritettavien laskuharjoitusten hyväksyminen osasuorituksiksi tenttiin.

Tenttien keston lisäksi meille tulleissa kommentteissa opiskelijat esittivät näkökulmiaan tenttien ajankohtaan liittyen. Monissa kommentteissa klo:16 alkavaa tenttiä ei koettu ongelmalliseksi, mutta kommentteista oli erotettavissa kaksi opiskelijaryhmää, jotka tulee huomioida päätöksenteossa. Nämä kaksi ryhmää ovat työssäkäyvät opiskelijat ja perheelliset opiskelijat. Turvataksaan toimeentulonsa useat opiskelijat joutuvat käymään töissä, ja määräaikaisissa tai osa-aikaisissa töissä työtehtävät ovat usein sellaisia, etteivät opiskelijat kovin helposti pysty neuvottelemaan työvuorojaan. Perheellisten opiskelijoiden haasteena on, että päiväkodit menevät kiinni klo 17 ja ovat myös viikonloppuisin kiinni. Kaikilla opiskelijoilla ei ole sellaista tukiverkkoa, että lapsenhoito järjestyisi muulla tavalla tenttien aikana. Erityisesti tämä koskee yksinhuoltajaopiskelijoita ja opiskelijoita, joiden kumppani tekee vuorotyötä. Molemmissa tapauksissa uhkakuvana on, että tentit kasaantuvat ja kurssit jäävät roikkumaan, josta seuraa kierre opintojen edistämättömyydestä. Mikäli tentit järjestetään jatkossa ainoastaan iltaisin tai viikonloppuisin, vaihtoehtoisia, opintoja sujuvoittavia ja erilaiset opiskelijat huomioonottavia järjestelyitä tulee tarjota. Lisäksi kannustamme yliopistoa pohtimaan lastenhoidon järjestämistä tenttien ja opetuksen ajaksi. Lastenhoidon järjestämisessä täytyy kuitenkin huomioida lasten hoitopäivän kokonaispituus.

Lopuksi haluamme nostaa esille, että oli kehityssuunta mikä tahansa, tulee yliopistossamme huomioida tenttien ja arviointimenetelmien yhdenmukaisuus ja -vertaisuus. Tällä tarkoitamme sitä, että erilaisten tenttikäytänteiden tulee olla yhtenäisiä ja esimerkiksi tenttiakvaarion tenttien ja yliopistotenttien kestojen tulee olla samoja, jotta opiskelijat eivät ole eriarvoisessa asemassa. Samalla kun tarkastelemme opintojaksojen arviointimenetelmiä ja osaamisen mittaamista, meidän tulisi kiinnittää huomiota myös opintojaksojen kuormitukseen ja siihen, että opintojaksojen välisissä kuormituksissa on valtavia eroja sekä tiedekuntien sisällä että eri tiedekuntien välillä.

Iida-Maria Koskela
Koulutuksen johtoryhmän jäsen

Henna Määttä
Koulutuspoliittinen asiantuntija